

10:3-5 Yair haGiladi (continued)

1. Dr. Yisrael Rosenson, הקדמה לסיפור יפתח

התמונה העולה היא של דאגה לכבוד הבנים, התרכזות בחשיבותם וחלוקת שלטון לבני המשפחה. השנייה, "להם יקראו חוות יאיר" יש אולי משום ניסיון לשמר את שם המשפחה לדורות, ולא רק להיתלות בדמותו של אחד מאבות השבט. ייתכן שכל אלו אינם דברים המורים, אך אלו סממניה של המלוכה.

The picture created is one of concern for his children's honour, a focus on their status and dividing up power among the family. Second, "they are called *Chavot Yair*" may indicate an attempt to guard the family name for generations, and not only to tie in to the image of one of the tribal patriarchs. Perhaps all of these are not serious matters, but they are the elements of monarchy.

10:6-10 Introduction to Amon

2. Talmud, Beitzah 25b

ממשמע שנאמר "ויעזבו את ד'" איני יודע שלא עבדוהו, ומה תלמוד לומר "ולא עבדוהו"? אמר רבי אלעזר: אמר הקב"ה אפילו כתורמוס הזה ששולקין אותו שבע פעמים ואוכלין אותו בקנוח סעודה לא עשאוני בני.

Isn't the implication of "And they abandoned Gd" that they didn't worship Him? What is the lesson of "And they did not worship Him"? Rabbi Elazar said: Gd declared: My children did not even make me the equal of this *turmus* bean, which people stew seven times and eat as dessert!

3. Metzudat David to Shoftim 10:8

מיד בשנה שמת יאי' התחילו לרעוץ ולרוצץ את ישראל ושמנה עשר שנה התמיד הדבר, ור"ל לא היה בהדרגה כי אם בפעם אחת ולא כדרך שאר המשעבדים:

Immediately, in the year Yair died, Amon began to attack and crush Israel, and it continued for eighteen years. Meaning, it was not gradual, but at once, and not like other oppressors.

4. Abarbanel to Shoftim 10:10

וצעקו אל ד', והיה וידוים "חטאנו לך" וזה בכלל, אחרי כן פירטו החטא... או יהיה כשואל סבה ואומר "וכי עזבנו את אלקינו ונעבוד את הבעלים?"...

And they cried out to G-d, and their confession was "We have sinned to You," generally, and then they specified the sin... Or this was like asking why, saying, "Have we abandoned our Gd, serving Baalim?"

5. Malbim to Shoftim 10:10

הם חשבו שהגם שעבדו את הבעלים לא עזבו את ד', כי שמו את הבעל כמוצע בינם ובין ד'...

They thought that even though they served Baal, they had not abandoned Gd, for they had made Baal an intermediary between themselves and Gd.

6. Dr. Yisrael Rosenson, הקדמה לסיפור יפתח

בשום מקום לא מצאנו הדגשה כה חזקה שהעונש החל כבר בשנת מותו של השופט, שהרי הדעת נותנת שהקב"ה מעכב את הפורענות, ככל שניתן, כדי לבחון את העם ולאפשר לו לעשות תשובה... עונש מיידית כזה סמוך למותו של יאיר הוא בעל משמעות בסיפורנו על זמן המעבר בין תולע ליאיר.

Nowhere else have we found such a strong emphasis that the punishment began in the year the *shofei* died. Logically, Gd would delay punishment as much as possible in order to test the nation and give them the chance to repent... Such an immediate punishment, right after Yair died, is meaningful in our story about the interval between Tola and Yair.

10:11-18 Rebuke and Rehabilitation

7. The branches of interpretation

10:9	Amon invaded the land west of the Yarden
10:10	The Jews apologized, or denied guilt
10:11-14	Gd rebuked them, or offered to help them again
10:15-16	The Jews repented
10:16	Gd declined to help, or declined to see their suffering continue
10:17	Amon attacks east of the Yarden, which may reflect Divine mercy

8. Rashi to Shoftim 10:11

ז' תשועות יש כאן כנגד ז' עבודות כוכבים שהיו עובדים:

There are seven rescues here, parallel to the seven idolatries they worshipped.

9. Malbim to Shoftim 10:11

כמו שהצלתים בימי קדם ממצרים ומן האמורי, הלא כן מן בני עמון ומן פלשתים הלוחצים אתכם עתה יכול אני להושיעכם.

As I saved you long ago from Egypt and the Emorites, so could I not save you from Amon and the Philistines who oppress you now?

10. Malbim to Shoftim 10:16

ע"י תשובתם, נפשו ורצונו קצר את עמל ישראל בל יארך עוד, ובל יוסיף האויב לעבור את הירדן ולהאריך ולהוסיף את עמלם. ובמורה נבוכים ח"א פמ"ח פירש ר"ל רצון הא-ל לא יכול לסבול ולראות עוד את עמל ישראל וצרתם:

Because of their repentance, His *nefesh* and desire abbreviated the struggle of Israel, lest it extend further, and lest the enemy cross the Jordan and extend and add to their struggle. Moreh Nevuchim 1:48 explains [*nefesh* as] desire; Gd could not endure seeing the struggle and pain of Israel further.

11. Ralbag to Shoftim 10:16

קצר רצון הש"י מהושיע אותם תשועה שלימה כמו הענין בתשועות הקודמות, בסבת עמל ישראל... כאילו סבבו לש"י עמל ויגיעות להצילם ולשוב להצילם פעמים רבות מצד היותם שונים במרים...

Gd's desire was short of saving them completely as He had in earlier redemptions, because of the *amal* of Israel... As though they caused Gd struggle and exhaustion in saving them again and again, repeatedly, by repeating their rebellion...

12. Malbim to Shoftim 10:17

זה היה מאת ד' שבני עמון שכבר עברו את הירדן להלחם ביהודה ובנימין (כנ"ל ט), שבו לחזרה:

It was from Gd that the Amonites, who had already crossed the Jordan to battle Yehudah and Binyamin, retreated.

13. Radak to Shoftim 10:18

וכיון שנאספו בני ישראל חדלו להם בני עמון ושובו להם לארצם...

And because Israel gathered, the Amonites backed down and retreated to their land...